

Témakörök az ELTE Szabadbölcsezet kommunikáció- és médiatudomány szakirányának államvizsgájához

1. témakör: Média és esztétika
2. témakör: A reprezentáció politikája (több témakörből választható egy)
3. témakör: A kommunikációs technológiák kultúrtörténete (több témakörből választható egy)
4. témakör: Vizualitás és kommunikáció
5. témakör: Médiajog
6. témakör: A tömegkommunikáció története
7. témakör: Médiaelmélet (több témakörből választható egy)

Médiaelmélet

1. témakör: Média és esztétika (Házás Nikoletta)

H. Belting: *A művészettörténet vége*, Atlantisz, Bp., 2006, 7-23.o; 125-169.o; 233-241.o.
Benjamin, Walter: A műalkotás a technikai sokszorosíthatóság korszakában, in. *Kommentár és prófécia*, Gondolat, Bp., 1969, 301-334.o.
P. Bourdieu: „A tiszta esztétika történeti genezise”, in: Házás N. (szerk.) *Változó művészetfogalom*, Kijárat, Bp; 2001, 95-106.o.
N. Bourriaud: *Relációesztétika*, Műcsarnok, Bp., 2007
Danto A.C.: *Hogyan semmizte ki a filozófia a művészetet?* Atlantisz, Bp., 1997, 15-37, és 95-129.o.
Eifert Anna: „A heterogén kép”, in Kókai Károly (szerk.): *Visual Culture*, Ludwig múzeum, Bp., 2005, 173-186.o.
Eifert Anna: „A kép az eltűnés esztétikájában”, In. Bacsó Béla (szerk.) *Kép, Fenomén, Valóság*, Kijárat, Bp., 1997, 381-396.o.
W.J.T. Mitchell: „The work of art in the age of biocybernetic reproduction”, in. *What do pictures want?* University of Chicago Press, 2005, 15.fejezet (online megtalálható)
R. Rochlitz „Művészet, Intézmény, esztétikai követelmények”, In: Házás N. (szerk.): *Változó művészetfogalom*, Kijárat, 2001, 39-59.o.
Triebe M. és Jana Rena: *Újmédia-művészet*, Taschen/Vince kiadó, 2007, 6-26.o.

2. témakör: A reprezentáció politikája (A szövegek egy része elérhető Hammer Ferenc, illetve Müllner András tárhelyén (Ezt utóbbi: <http://emc.elte.hu/mullner/reprezentacio.html>; felhasználónév és jelszó az etr-es kurzusinformáció vonatkozó oldalán. Ezen kívül bármely kurzus szakirodalma, mely A reprezentáció politikája címet viseli.)

John L. Austin: *Tetten ért szavak. A Harvard Egyetemen 1955-ben tartott Willam James előadások*, szerk. J.O. Urmson, ford. és bev. tanulmány Pléh Csaba, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.

Jonathan Culler: Dekonstrukció. Elmélet és kritika a strukturalizmus után, ford. Módos Magdolna, Osiris Kiadó, Budapest, 1997, 154-190. (A Jelentés és iterabilitás c. fejezet.)
Andrew Parker - Eve Kosofsky Sedgwick: Introduction to *Performativity and Performance*, in Andrew Parker - Kosofsky Sedgwick, E (szerk.): *Performativity and Performance*, Routledge, New York - London, 1995, 1-18. (a szöveget hozzáférhetővé teszem magyar fordításban is)

Butler, J: *Jelentős testek. A szexus diszkurzív korlátairól*, ford. Barát Erzsébet és Sándor Bea, Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 2005, 211-229. (A Kritikus queerség című fejezet.)

Hall, S. (1997) The Work of Representation. In: Hall, S. (ed.) *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. (pp. 1-7.) London: Open University Press/SAGE.

Bruce, T. (2004) 'Marking the boundaries of the 'normal' in televised sports: the play-by-play of race.' *Media, Culture & Society*, Vol. 26(6): 861–879

Hills, M. (1999) Conceptualising the Fourth World: Four Approaches To Poverty and Communication, kézirat

Hammer, F (2006) 'Közbeszéd és társadalmi igazságosság' *Médiakutató*, V/1, 2004/tavaszi. www.mediakutato.hu/cikk/2004_01_tavaszi/01_kozbeszed

Biressi, A. – Nunn, H. (2003) 'Crimes of Violence in Social/Media Space'. *space & culture* vol. 6 no. 3, august 2003 276-291

Cross, S. (2004) 'Visualizing Madness: Mental Illness and Public Representation'. *Television & New Media*. Vol. 5 No. 3, August 2004 197–216

Lafferton, E. Az ember és a társadalom testéről a modern tudományok tükrében. Szakirodalmi áttekintés. <http://www.c3.hu/scripta/scripta0/replika/28/test.htm>

3. témakör: A kommunikációs technológiák kultúrtörténete (a felsoroltakból egy választandó; Gács Anna, György Péter, Müllner András, Orbán Katalin, K. Horváth Zsolt előadásai).

3/I. (Gács Anna)

1. Könyv

Roger Chartier: *A könyv metamorfózisa*. Bp-i Francia Intézet, 2001.

<http://www.ki.oszk.hu/kf/kfarchiv/2001/4/chartier.html>

Amadeo Petrucci: Olvasás az olvasásért: Az olvasás jövője. In: Guglielmo Cavallo – Roger Chartier, szerk.: *Az olvasás kultúrtörténete a nyugati világban*. Budapest: Balassi, 2000, 381-401. (fénymásolat a titkárságon)

2. Televízió

Pierre Bourdieu: *Előadások a televízióról*. Osiris, Budapest, 2001. [1996] ford. Eröss Gábor. Előszó, A stúdió és kulisszái. (fénymásolat a titkárságon)

Hammer Ferenc: Közbeszéd és társadalmi igazságosság: A Fókusz szegénységábrázolása. *Médiakutató*, 2004. 1. (tavasz)

http://www.mediakutato.hu/cikk/2004_01_tavaszi/01_kozbeszed/01.html

3. Fotó

Susan Sontag: A szenvedés képei. Európa Könyvkiadó, Bp. 2004. [2003] ford. Komáromy Rudolf (fénymásolat a titkárságon)

Douglas Crimp: A posztmodernizmus a fotográfiában. *Ex Symposion* 32-33 (2000): 17-22.

<http://www.exsymposion.hu/>

4. Film

David Bordwell: A klasszikus elbeszélésmód. In: Vajdovich Györgyi szerk.: *A kortárs filmelmélet útja*. Palatinus, 2004: 182-128. Ford. Mester Tibor. (fénymásolat a titkárságon)

Hilary Radner: Új Hollywood új nője. Gyilkosság gondolatban - Sarah és Margie. *Apertura*, 2009. tél <http://apertura.hu/2009/tel/radner>

3/II. (György Péter)

Briggs, Asa – Burke, Peter, *A média társadalomtörténete*, Budapest, Napvilág, 2004.

3/III. (Müllner András)

(A szövegek letölthetők a következő weboldalról: <http://emc.elte.hu/mullner/alapozo.html>. A szükséges felhasználónevet és jelszót az etr vonatkozó kurzusfórumán közöltem.)

1. Walter J. Ong: "'Media' versus human communication", in W.O.: Orality and Literacy. The Technologizing of the Word, Routledge, London and New York, 1982, 175-177.
2. Jean Baudrillard: A szimulákrum elsőbbsége, ford. Gángó Gábor, in Kiss Attila Atilla - Kovács Sándor s.k. - Odorics Ferenc (szerk.): Testes könyv I., ICTUS és JATE Irodalomelmélet Csoport, Szeged, 1996, 161-171. (A következő fejezetek olvasandók: a cím nélküli bevezető szöveg; A képek isteni irreferenciája; Ramszesz, avagy feltámadás rózsaszínben; Hiperreális és képzeletbeli); a Baudrillard-részlethez két kiegészítő olvasmány: Biblia, Mózes 2. könyve, 20. rész; Ézsaiás könyve, 46. rész (bálványimádás, képtilalom); valamint Jorge Luis Borges: A tudomány pontosságáról
3. André Bazin: A fénykép ontológiája, ford. Baróti Dezső, in B.A., Mi a film? Esszék, tanulmányok, vál. és szerk. Zalán Vince, Bp., Osiris, 1999, 16-23.
4. Vilém Flusser: A fotográfia filozófiája, ford. Veress Panka és Sebesi István, Tartóshullám - Belvedere - ELTE BTK, 1990. (A kép, A technikai kép, A fényképezőgép című fejezetek)
5. Walter Benjamin: A fényképezés rövid története, ford. Pór Péter, in W.B., Angelus Novus, Magyar Helikon, 1980, 689-709.
6. Szergej Mihajlovics Eizenstein: A filmszerűség elve és a képírásjel (1929), ford. Félix Pál, in Sz.M.E., A filmrendezés művészete (Válogatott tanulmányok), vál., szerk., bevezető tanulmány Nemeskürty István, Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1963, 179-193.
7. Walter Benjamin: A műalkotás a technikai reprodukálhatóság korában, Kurucz Andrea új fordítását átdolgozta: Mélyi József
8. Bertolt Brecht: Rádióelmélet/1927-1932, ford., Sós Endre, in B.B.: Irodalomról és művészetről, Kossuth Könyvkiadó, 1970, 77-90.
9. Niels Werber: Media-Theory after Benjamin and Brecht: Neo-Marxist?, ford. Almut Müller, in Hans Ulrich Gumbrecht – Michael Marrinan (szerk.): Mapping Benjamin. The Work of Art in the Digital Age, Stanford UP, Stanford, California, 2003, 230-238. bővebb változatban lásd: Current German Media-Theory and their Ancestors: Benjamin and Brecht

3/IV. (Orbán Katalin)

Roger Chartier, A könyv metamorfózisai,

<http://www.ki.oszk.hu/kf/kfarchiv/2001/4/chartier.html>

Carla Hesse, „Books in Time” in Geoffrey Nunberg, *The Future of the Book*, 21-36)

Armando Petrucci, „Olvasás az olvasásért” In Guglielmo Cavallo – Roger Chartier, *Az olvasás kultúrtörténete a nyugati világban*. Bp. 2000. 381-401.

Michel Foucault, „Mi a szerző?”, *Nyelv a végtelenhez*, Debrecen, Latin Betűk, 1997, 119-145.

Roland Barthes, "A műtől a szöveg felé". *A szöveg öröme*, Budapest, Osiris, 1996. 67-74.

George Landow, „A virtuális szöveg”,

<http://artpool.hu/hypermedia/landow.html#virtualitas>

Susan Sontag, „Platón barlangjában”, in: *A fényképezésről*, Budapest 1999.

Walter Benjamin, „A fényképezés rövid története.” in *Angelus Novus*, Bp. 1980. 687–709.

Raymond Williams, „A technika és a társadalom” 5-30; „Műsorszerkesztés: megoszlás és folyam” 85-106. In *A televízió - technika és kulturális forma*. Bp. 1976.

Pierre Bourdieu, „A stúdió és kulisszái,” in *Előadások a televízióról* [1996], Bp. 2001 13-42.

John Ellis, *Visible Fictions*, „Broadcast TV as cultural form” 111-126, New York, 1982, átdolg. 2001.

John Caldwell, „Convergence Television” *Television after TV*, Duke UP 2004. 41-74.

3/V. (K. Horváth Zsolt)

Briggs, Asa – Burke, Peter, *A média társadalomtörténete*, Budapest, Napvilág, 2004, 9-20.
Assmann, Jan, *A kulturális emlékezet. Írás, emlékezés és politikai identitás a korai magaskultúrákban*, Budapest, Atlantisz, 1999, 11-128.
Draaisma, Douwe, „Az emlékezet mint írás”, in *Metaforamasina. Az emlékezet egyik lehetséges története*, Budapest, Typotex, 2002, 29-50.
Briggs, Asa – Burke, Peter, *A média társadalomtörténete*, Budapest, Napvilág, 2004, 21-75.
Chartier, Roger, « A kódextől a képernyőig: az írott szó röppályája », *BUKSZ*, 1994, 305-311.
Cavallo, Guglielmo – Chartier, Roger (szerk.), *Az olvasás kultúrtörténete a nyugati világban*, Budapest, Balassi, 2000, 9-43.
Parkes, Malcolm, „Olvasás, írás, interpretálás: a kora középkor szerzetesi gyakorlata”, in *Az olvasás kultúrtörténete a nyugati világban*, Cavallo, G. – Chartier, R. (szerk.), Budapest, Balassi, 2000, 98-114.

4. témakör: Vizualitás és kommunikáció

R. Barthes: „A kép retorikája”, *Filmkultúra*, 1990/5, 64-72.o , vagy In: Blaskó Á. Margitházi B. *Vizuális kommunikáció szöveggyűjtemény*”, Typotex, 2010, 109-125.o.
R. Barthes: *Mitológiák*, Európa, Bp., 1975
G. Boehm: „A nyelven túl? Megjegyzés a képek logikájához” in: Nagy E. (szerk.), *A kép a médiaművészet korában*, L’Harmattan, Bp.,2005, 25-43.o.
G. Boehm: „A kép hermeneutikájához”, In: *Atheneum*, 1993, *Kép/Képiség*, 87-112.o.
Mike Bal: Vizuális esszencializmus és a vizuális kultúra tárgya, *Enigma*, 2004/41, 86-117.o.
N. Mirzoeff: „Mi a vizuális kultúra?” *EX Symposion*, 2000/ 32-33-as szám
Házás Nikoletta: „Az óriásplakát mint konceptuális művészeti műfaj (a konceptuális hagyomány újjáéledése a kortárs magyar fotográfiában)”, *Új Művészet*, 2003, 18-24.o.
György Péter: „A Benetton-kampány, reguláció és dekonstrukció”, *Nappali Ház*, 1994, / évf., szám, 36-43.o.
W.J.T. Mitchell: „A képi fordulat”, In: Blaskó Á. Margitházi B. *Vizuális kommunikáció szöveggyűjtemény*, Typotex, 2010, 171-197.o.
W. J. T.Mitchell: „A látást megmutatni- a vizuális kultúra kritikája” *Enigma, Vizuális kultúra*, 2004/41, 17-31.o.
Sauerländer: „Iconic turn? Egy szó az ikonoklasmusért” , in: Nagy E. (szerk.) *A kép a médiaművészet korában*, L’Harmattan, Bp.,2005, 123-147.o.
Oliviero Toscani: *Reklám, te mosolygó hulla*, Park kiadó, Bp., 1995.

5. témakör: Médiajog

Előadásanyag + szakirodalom

2013-ig:

Gálik Mihály, Polyák Gábor Médiaszabályozás, KJK KERSZÖV Jog és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2005.

2013-tól:

<http://www.mertek.eu/>

<http://mediajogfigyelo.hu/>

<http://mediatorveny.hu/>

http://ec.europa.eu/avpolicy/reg/history/index_en.htm

Polyák Gábor

<http://www.jogiforum.hu/hirek/24355>

Koltay András

<http://www.jogiforum.hu/hirek/24392>

Koltay András – Polyák Gábor, A médiaszabályozás ügyében döntő 165/2011. (XII. 20.) AB határozat

<http://jema.hu/article.php?c=129>

Koltay András-Lapsánszky András, Az új magyar médiaszabályozás alkotmányossági kérdései

<http://ias.jak.ppke.hu/hir/ias/20112sz/02.pdf>

Eve Salomon, Guidelines for broadcasting regulation

<http://unesdoc.unesco.org/images/0018/001832/183285e.pdf>

Az Európa Tanács szakértőinek véleménye a Magyar médiaszabályozásról (2012)

http://www.mediajogfigyelo.hu/uploads/files/0_et_velemeney_mertek_tasz.pdf

A Bizottság első jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló 2010/13/EU irányelv alkalmazásáról

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0203:FIN:HU:PDF>

The Report of the High Level Group on Media Freedom and Pluralism

<http://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/HLG%20Final%20Report.pdf>

Médiatörvény 1x1

http://tasz.hu/files/tasz/imce/2011/tasz_media1x1.pdf

A Médiajog I-hez megadott szakirodalom:

Halmi Gábor: A véleményszabadság határai (Atlantisz 1994)

Halmi Gábor: Kommunikációs jogok (Új Mandátum 2002)

Molnár Péter: Gondolatbátorság (Új Mandátum 2002)

Emberi Jogok (Osiris 2003 szerk. Halmi Gábor, Tóth Gábor Attila)

6. témakör: A tömegkommunikáció története

Kókay-Buzinkay-Murányi: A magyar sajtó története. Magyar Újságírók

Szövetsége, é. n 230 oldal

Hargitai Henrik – Tímári Sándor – Sütő László – Bálint Irén – Balla

Éva – Biró József – Szombathy Csaba: Digitális földfelszíni rádió-műsorszórás: a T-DAB bevezetése és a digitalizáció hatása a hangzó tartalom-szolgáltatásra. Média kutató, 2006. tél.

Bevezetés és Történeti párhuzamok c. fejezetek

Hargitai H- Hirsch T. Média történet.

http://szabadbolcseszlet.elte.hu/index.php?option=com_tananyag&task=showElements&id_tananyag=45

Fejezetek:

A rádiózás amerikai modellje

A rádiózás története Nagy-Britanniában, Európában

A televízió története

Anthony Smith (szerk.): *Television – An International History*. Oxford University Press 1995. 11-256 oldalig: I., II., III. rész (nagyobb könyvtárakban pl. Központi Szabó Ervin - hozzáférhető, sőt kölcsönözhető)

A Magyar Televízió története: <http://mek.oszk.hu/02100/02185/html/516.html>

7. témakör: Az alábbi témakörök közül egy választható. (A BA-tanulmányok során fel nem vett témakörök is választhatók.)

Médiaelmélet - hipertext, hipermedia [A kötelező irodalom egy része (felhasználónév: mediaelmelet, jelszó: eltebtk): <http://emc.elte.hu/mediaelmelet/>, illetve <http://emc.elte.hu/mullner/mediaelmelet/>]

Vannevar Bush: Út az új gondolkodás felé (1945)

<http://www.mek.iif.hu/porta/szint/muszaki/szamtech/multimed/memex.hun>

Szakadát István: Xanadu

<http://www.mek.iif.hu/porta/szint/muszaki/szamtech/multimed/xanadu.hun>

Theodore Nelson: Hipervilág, a szellem új otthona, ford. Ivacs Ágnes, in HyperText + MultiMédia, szerk. Sugár János, Artpool, Budapest, ld.

www.artpool.hu/hypermedia/index.html

George P. Landow: Hypertextuális Derrida, posztstrukturalista Nelson? MEK, 1997

<http://www.mek.iif.hu/porta/szint/muszaki/szamtech/multimed/landow.hun>

Hesse, Carla: Books in Time. In: Nunberg, Geoffrey, ed.: *The Future of the Book*. Berkeley: University of California Press, 1997: 21-36.

<http://www.stanford.edu/dept/HPS/HistoryWired/Hesse/HesseBooksInTime.html>

Józsa Péter: Irodalom a digitális közegben, ld. <http://mek.oszk.hu/02300/02313/>

Walter Benjamin: Olajozó, Hites könyvvizsgáló (Egyirányú utca). Fordította Tandori Dezső. In W.B.: *Angelus Novus*. Bp., Gondolat Könyvkiadó, 1980, 485. és 498-500.

Roland Barthes: A műtől a szöveg felé. In: *A szöveg öröme*. Budapest: Osiris, 1996, 67-74.

Roland Barthes: A szerző halála. In: *A szöveg öröme*. Budapest: Osiris, 1996, 50-55.

Jacques Derrida: Grammatológia (I. rész), transzform. Molnár Miklós, *Életünk – magyar műhely*, Szombathely, 1991, 37-41, ld. még

<http://whistler.uw.hu/meri/textar/derridagrammatologiateljes.doc> [„Az Europäische Literatur und... nemkülönben szükségszerű volt.” – A 17-től a 19. oldalig]

ezek közül az egyik: Italo Calvino: *Ha egy téli éjszakán az utazó*. Budapest: Európa, 1985;

Esterházy Péter: *Termelési regény*. Budapest: Magvető, 1979; Temesi Ferenc: *Por I-II*.

Budapest: Magvető, 1986, 1987; Milorad Pavic: *Kazár szótár*. Újvidék: Fórum, 1987. -

elsősorban abból a szempontból, hogyan történik a linearitás megtörése a regényben, mi a szerepe, milyen értelmezései lehetnek

keressenek valamilyen hipertextre íródott szépirodalmat

Jorge Luis Borges: Az Alef, ford. Benyhe János, in J.L.B.: *A halál és az iránytű*. Elbeszélések, Európa Könyvkiadó, Budapest, 1998, 320-338, ld. még

<http://mek.oszk.hu/00400/00461/html/borges01.htm>

Borges: Az elágazó ösvények kertje, ford. Boglár Lajos, uo. 81-96., ld. még

<http://mek.oszk.hu/00400/00461/html/borges01.htm>

Borges: Bábeli könyvtár, ford. Boglár Lajos, uo. 69-80, ld. még

<http://mek.oszk.hu/00400/00461/html/borges01.htm>

A következő hálózati kritikai kiadások tanulmányozása:

Balassi Bálint összes versei: <http://magyar-irodalom.elte.hu/gepesk/bbom/>

Kosztolányi Dezső: Édes Anna: <http://magyar-irodalom.elte.hu/gepesk/kd/edesanna/kritikai.html>

néhány digitális könyvtár, webes irodalmi folyóirat és irodalmi blog tanulmányozása

Jerome J. McGann: A hipertext alapjai, ford. Árkos Eszter, *Helikon*, 2004/3 („A hipertext” c. szám), 366-385., ld. még <http://www.iath.virginia.edu/public/jjm2f/rationale.html>

Mark Brady: Blogging: Personal Participation in Public Knowledge-building on the Web. *Chimera Working Paper*, 2005, 02.

<http://www.essex.ac.uk/chimera/content/pubs/wps/CWP-2005-02-blogging-in-the-Knowledge-Society-MB.pdf>

Einar Thorsen: Journalistic objectivity redefined? *Wikinews and the neutral point of view* *New Media & Society*, Dec 2008; vol. 10: pp. 935 - 954. letölthető:

http://emc.elte.hu/~gacsanna/thorsen_wikinews.pdf

Bánhegyi Zsolt: Nyílt Hozzáférés Kezdeményezés (Open Access Initiative) - Kitekintés és körkép. In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 2003/6-7.

http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=2093&issue_id=66

Nyíri Kristóf előadása a ME-n: Enciklopédikus tudás a 21. században

<http://www.mindentudas.hu/nyiri/index.html>

a következő webhelyek:

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page

Virtuális Enciklopédia – MTA Filozófiai Intézet: <http://www.enc.hu/>

Open Archives Initiative: <http://www.openarchives.org/>

Budapest Open Access Initiative: <http://www.soros.org/openaccess/index.shtml>

Creative Commons: <http://creativecommons.org>

Horváth Iván: *Magyarok Babelben*. Szeged: JATEPress, 2000. <http://magyar-irodalom.elte.hu/babel/index.html> - *Hálózatpolitika és irodalom* c. fejezet

Gregory L. Ulmer: *Hipermédia-grammatológia*, ford. Bocsor Péter és Müllner András (kéziratban, letölthető a <http://emc.elte.hu/mediaelmelet/> oldalról), *Postmodern Culture*. v.1.n.2. (1991. január) Angolul ld. <http://www.infomotions.com/serials/pmc/pmc-v1n2-ulmer-grammatology.txt>

Médiaelmélet - narratológia

Dan P. McAdams: A történet jelentése az irodalomban és az életben. In: Thomka Beáta szerk.: *Narratívák V: Narratív pszichológia*. Kijárat Kiadó, Budapest, 2001: 157-176.

Hayden White: A történeti szöveg mint irodalmi alkotás. F. Heil Tamás. In.: HW: *A történelem terhe*. Osiris, Bp. 1997. 68-102.

V. J. Propp: *A mese morfológiája*. 2. javított kiadás, Osiris, Bp. 1999: 11-32; 91-116. (I. A kérdés történetéhez; II. Módszer és anyag; IX. A mese mint kerek egész)

Roland Barthes: Bevezetés a történetek strukturális elemzésébe. In: Bókay Antal – Vilcsek Béla szerk.: *A modern irodalomtudomány kialakulása – A pozitivizmustól a strukturalizmusig*. Osiris, Bp. 1998: 527-543.

Gérard Genette: Az elbeszélő diskurzus. Ford. Sepreghy Boldizsár. In: Thomka Beáta szerk.: *Az irodalom elméletei I*. JPTE-Jelenkor Kiadó, Pécs, 1996: 61-99.

Mieke Bal: Fokalizáció - letölthető:

<http://szabadbolcseszlet.elte.hu/mediatar/vir/szoveggyujtemeny/bal/index.html>

Seymour Chatman: Amire a regény képes, de a film nem (és fordítva) – letölthető:

<http://szabadbolcseszlet.elte.hu/mediatar/vir/szoveggyujtemeny/chatman/index.html>

David Bordwell: A klasszikus elbeszélésmód. In: Vajdovich Györgyi szerk.: *A kortárs filmelmélet útja*. Palatinus, 2004: 182-228.

Max Imdahl: Giotto Aréna-freskóinak egyes narratív strukturáiról. In: Thomka B. szerk.: *Narratívák 1.: Képleírás, képi elbeszélés*. Kijárat Kiadó, Budapest, 1998: 117-134.

Kibédi Varga Áron: A szó-és-kép viszonyok leírásának ismérvei. In: Bacsó Béla szerk.: *Kép, fenomén, valóság*. Kijárat Kiadó, Budapest, 1997: 300-320.

Varró Attila: A térré vált idő: Filmszerű ábrázolásmód a tömegképregényekben. In: *Enigma* 40 (2004): 118-135.

Aarnoud Rommens: Manga story-telling/showing. *Image & Narrative*, 1 (August 2000) letölthető: <http://www.imageandnarrative.be/narratology/aarnoudrommens.htm>

Rasmus Blok: A Sense of Closure: The State of Narration in Digital Literature. In: Balling, Hans - Madsen Klinkby, Anders (eds.): *From Homer to Hypertext: Studies in Narrative, Literature and Media*. University Press of Southern Denmark, 2002: 167-180. (fénymásolat a titkárságon)

Brian McHale: Kínai doboz-világok. In: Thomka B. szerk.: *Narratívák 6.: Narratív beágyazás és reflexivitás*. Kijárat Kiadó, Bp., 2007: 181-208.

Médiaelmélet – mozgóképelmélet

Francesco Casetti: *Filmelméletek 1945-1990*. Osiris, Budapest, 1998. 15-244. oldalig: 1-15. fejezet

Médiaelmélet – bevezetés a médiaelméletbe (A kötelező irodalom itt érhető el: <http://emc.elte.hu/mullner/mediaelmelet>; felhasználónév és jelszó az etr-es kurzusfórum vonatkozó oldalán.) Az előadás alapjául szolgáló (és a hallgatók számára ajánlott) olvasmány: Fred Inglis: *Media Theory. An Introduction*, Basil Blackwell, 1990.

1. A társadalmi kommunikáció rövid története

Goody-Watt: Az írásbeliség következményei, Nyíri Kristóf - Szécsi Gábor (szerk.): *Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig*, Áron Kiadó, Bp., 1998, 111-128.

2. Tömegtársadalom és technológia

Raymond Williams: *Televízió. Technológia és kulturális forma*, ford. Veres Júlia, Tömegkommunikációs Kutatóközpont, Budapest, 1976, 5-30., 133-151. (A technika és a társadalom, valamint A technika intézményei c. fejezet)

3. A média és a számok

James Curran: Még egyszer a tömegmédiáról és a demokráciáról, in Angelusz Róbert, Tardos Róbert, Terestyéni Tamás (szerk.): *Média, nyilvánosság, közvélemény*, Gondolat, Budapest, 2007, 910-949.

4. Ideológia

Clifford Geertz: Az ideológia mint kulturális rendszer, ford. Fejér Balázs, in C.G.: *Az értelmezés hatalma. Antropológiai írások*, vál. Niedermüller Péter, Századvég Kiadó, Budapest, 1994, 26-71.

5. Szemiotika és diskurzus

Roland Barthes: *Mitológiák*, vál. és ford. Ádám Péter, Európa Könyvkiadó, Budapest, 1983. (A következő részek: 5-26, 49-56, 61-68, 75-79, 97-100, 117-126, 133-141.)

Michel Foucault: *Felügyelet és büntetés. A börtön története*, ford. Fázsy Anikó és Csűrös Klára, Gondolat Kiadó, Budapest, 1990, 267-311. (A panoptikusság c. fejezet.)

6. A közönség

Elihu Katz, Jay Blumler, Michael Gurevitch: A tömegkommunikáció használata az egyének által, in Angelusz Róbert, Tardos Róbert, Terestyéni Tamás (szerk.): *Média, nyilvánosság, közvélemény*, Gondolat, Budapest, 2007, 210-227.

7. A kép

E.H. Gombrich: A látható kép, ford. Pléh Csaba, in Horányi Özséb (szerk.): *Kommunikáció. A kommunikatív jelenség* (1. kötet), Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1978, 123-141.

8. A kultúra

Clifford Geertz: A művészet mint kulturális rendszer, ford. Sajó Tamás, in C.G.: *Az értelmezés hatalma. Antropológiai írások*, vál. Niedermüller Péter, Századvég Kiadó, Budapest, 1994, 271-303.

Médiaelmélet - a médiaelméletek filozófiai alapjai

Theodor Wiesengrund Adorno, Max Horkheimer: „Kultúripar”, *A felvilágosodás dialektikája*. Budapest, Atlantisz 1990: 147-201

Jean Baudrillard: „Requiem für die Medien“: 275-281 (Rekvium a médiáért), *Texte zur Medientheorie*. Stuttgart, Reklam, 2004

John Dewey: „Kunst als Erfahrung“: 159-163 (A művészet mint tapasztalat), *Texte zur Medientheorie*. Stuttgart, Reklam, 2004

Murray Edelman: *A politika szimbolikus valósága*. L'Harmattan, 2004: 145-166

Felkai Gábor: „A diszkurzusetika és a demokratikus politikai eljárások eszménye“, *A kommunikatív etika*. Budapest, Új mandátum, 2001: 7-52

Nelson Goodman: „Sprachen der Kunst“: 289-293 (A művészet nyelvei), *Texte zur Medientheorie*. Stuttgart, Reklam, 2004

Jürgen Habermas: „Szociális érdekek mint interszjektíven 'levizsgáztatható' érvényességi igények”, *A kommunikatív etika*. Budapest, Új mandátum, 2001: 108-119

Ulrich im Hof: „A felvilágosodás mozgalmának hordozói”. *A felvilágosodás Európája*. Budapest, Atlantisz, 1995: 93-137

Ernst Mach: „Die Analyse der Empfindungen und das Verhältnis des Physischen zum Psychischen“: 119-126 (Az érzékek elemzése és fizikai kapcsolata a pszichikaival), *Texte zur Medientheorie*. Stuttgart, Reklam, 2004

Herbert Marcuse: *Az egydiemenziós ember*. Budapest, Kossuth, 1990: 11-41

Monroe E. Price: *A televízió, a nyilvános szféra és a nemzeti identitás*. Budapest, Magvető, 1998: 377-399

Ajánlott irodalom

Walter Benjamin: *Das Kunstwerk im Zeitalter seiner technischen Reproduzierbarkeit* (A műalkotás a technikai sokszorozhatóság korában). Frankfurt, Suhrkamp, 2006

Hans Magnus Enzensberger: „Baukasten zu einer Theorie der Medien“: 254-275 (Építőkövek egy médiaelmélethez), *Texte zur Medientheorie*. Stuttgart, Reklam, 2004

Harry G. Frankfurt: *Bullshit*. Princeton University Press, 2005, Frankfurt, Suhrkamp, 2006